

Torsdagen den 16 januari 2014

P7_TA(2014)0044

Situationen för människorättsförsvarare och aktivister från oppositionen i Kambodja och Laos

Europaparlamentets resolution av den 16 januari 2014 om situationen för människorättsförsvarare och aktivister från oppositionen i Kambodja och Laos (2014/2515(RSP))

(2016/C 482/22)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av sina tidigare resolutioner om Kambodja och Laos,
- med beaktande av de lokala EU-uttalandena av den 4 januari 2014 om det våld som omgärdar arbetsmarknadskonflikter och av den 23 september 2013 om en ny lagstiftande församling i Kambodja,
- med beaktande av uttalandet av den 29 juli 2013 från talespersonen för Catherine Ashton, vice ordföranden/den höga representanten, efter valet i Kambodja,
- med beaktande av rapporten av den 5 augusti 2013 från FN:s särskilde rapportör om situationen för de mänskliga rättigheterna i Kambodja,
- med beaktande av rapporten *Bittersweet harvest – A human rights impact assessment of the European Union's Everything But Arms initiative in Cambodia* från organisationerna *Equitable Cambodia* och *Inclusive Development International* 2013,
- med beaktande av samarbetsavtalet från 1997 mellan Europeiska gemenskapen och Konungariket Kambodja,
- med beaktande av uttalandet av den 21 december 2012 från talespersonen för Catherine Ashton, vice ordföranden/den höga representanten, om Sombath Somphones försvinnande i Laos,
- med beaktande av uttalandet av den 19 november 2013 från *European Development Partners* vid det rundabordsmöte som anordnades av Demokratiska folkrepubliken Laos,
- med beaktande av samarbetsavtalet mellan EU och Demokratiska folkrepubliken Laos av den 1 december 1997,
- med beaktande av 2008 års EU-riktlinjer om försvarare av mänskliga rättigheter,
- med beaktande av den internationella konventionen till skydd för alla människor mot påtvingade försvinnanden och FN:s förklaring av den 18 december 1992 om skydd för alla människor mot påtvingade försvinnanden,
- med beaktande av den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna från 1948,
- med beaktande av den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter från 1966,
- med beaktande av artiklarna 122.5 och 110.4 i arbetsordningen, och av följande skäl:

Kambodja

- A. Den 3 januari 2014, när fredliga demonstrationer av arbetare från textilindustrin som krävde ökade löner urartade i våldsamheter, öppnade säkerhetsstyrkor eld med skarp ammunition mot demonstranterna och dödade fem personer och sårade över 30. Den 4 januari 2014 utrymde säkerhetsstyrkorna våldsamt Frihetsparken, där oppositionsaktivisterna hade samlats.
- B. 23 personer, däribland människorättsförsvarare, greps i samband med händelserna och blev enligt uppgift misshandlade och torterade.
- C. Spänningarna, som trappades upp i och med polisens närvaro, ledde till ett förbud mot demonstrationer.

Torsdagen den 16 januari 2014

- D. Rätten att delta i fredliga sammankomster garanteras i Kambodjas konstitution, i artikel 20 i den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna och i artikel 21 den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter.
- E. Ledarna för Kambodjas nationella räddningsparti (CNRP), Sam Rainsy och Kem Sokha, kallades att inställa sig vid Phnom Penhs lokala domstol den 14 januari 2014 för förhör. Sam Rainsy och Kem Sokha riskerar att dömas för anstiftan till inre oroligheter.
- F. Myndigheterna har inte vidtagit alla nödvändiga åtgärder för att ta itu med några av de viktigaste bristerna i valprocessen, såsom att öka röstlängdens tillförlitlighet, garantera lika tillgång till medierna och förhindra att statliga medel används för bland annat kampanjer som bedrivs av statliga tjänstemän och militären.
- G. Den 14 juli 2013 medgav kungen amnesti för Sam Rainsy, vilket gjorde det möjligt för denne att återvända till Kambodja. Han har dock inte återfått sin rätt att rösta och ställa upp i val.
- H. I september 2013, efter offentliggörandet av valresultatet, inledde CNRP tre dagars fredliga massdemonstrationer mot det officiella resultatet av valet till nationalförsamlingen. Som svar på dessa fredliga protester satte regeringen in ett stort antal beväpnade poliser och gendarmer.
- I. Det har skett ständiga trakasserier mot människorättsförsvarare i form av godtyckliga gripanden eller domar på falska eller överdrivna åtalspunkter för ett fredligt utövande av de mänskliga rättigheterna. Det råder också ett klimat av straffrihet för sådana handlingar.
- J. Kambodja står inför allvarliga utmaningar när det gäller situationen för de mänskliga rättigheterna i landet, särskilt till följd av systematiska markexproprieringar och korruption inom regeringen, det styrande partiet och privata aktörer som får officiellt stöd och skydd.
- K. FN:s särskilde rapportör om situationen för de mänskliga rättigheterna i Kambodja genomför ett officiellt besök i landet från den 12 till den 17 januari 2014.
- L. EU är Kambodjas viktigaste enskilda givare.
- M. Många internationella företag, bland annat europeiska, påstås ha varit inblandade i markrättsöverträdelser, särskilt inom sockersektorn, och i november 2013 utlovade Coca-Cola en "nolltolerans" mot markavhysningar utan ersättning.

Laos

- N. Sombath Somphone, en människorätts- och miljöaktivist och ledare i det civila samhället samt en av ordförandena för det nionde folkforumet Asien-Europa (AEPF), som hölls i Vientiane i oktober 2012 inför ASEM:s nionde toppmöte, påstås ha fallit offer för ett påtvingat försvinnande i Vientiane den 15 december 2012. Sombath Somphones familj har inte kunnat få tag på honom sedan den dag han försvann, trots att de vid flera tillfällen vädjat till de lokala myndigheterna och trots att sökningar genomförts i det omkringliggande området.
- O. Under det besök som delegationen för förbindelserna med länderna i Sydostasien och Sydostasiatiska nationers förbund (Asean) gjorde i Laos den 28 oktober 2013 togs Sombath Somphones försvinnande upp med de laotiska myndigheterna.
- P. Det råder nu, över ett år efter hans försvinnande, fortfarande oklarheter om viktiga frågor med anknytning till fallet, bland annat om en utredning har genomförts eller inte, och de laotiska myndigheterna har avböjt erbjudanden om hjälp från utlandet att utreda försvinnandet.
- Q. Europeiska partnerländer till Laos betraktar Sombath Somphones ouppklarade försvinnande som en mycket allvarlig fråga och ser de uttalanden som regeringen gjort i fallet som varken tillräckliga eller övertygande.
- R. Den 15 december 2013 krävde 62 icke-statliga organisationer en ny utredning av hans försvinnande. Den 16 december 2013 vädjade FN:s arbetsgrupp mot påtvingade eller ofrivilliga försvinnanden till Laos regering att göra sitt yttersta för att lokalisera Sombath Somphone, ta reda på vad som hänt honom och var han befinner sig samt ställa förövarna till svars.

Torsdagen den 16 januari 2014

- S. Det har inträffat flera andra fall av påtvingade försvinnanden. Det är ännu i dag okänt var nio andra personer befinner sig – två kvinnor, Kingkeo och Somchit; och sju män, Soubinh, Souane, Sinpasong, Khamstone, Nou, Somkhit och Sourigna – som godtyckligt greps av Laos säkerhetsstyrkor i november 2009 på olika platser i landet.
- T. Laos har uppvisat den snabbaste ekonomiska tillväxten i Sydostasien under de senaste åren, och det civila samhällets arbete är avgörande för att säkerställa att mänskliga rättigheter inte åsidosätts under Laos snabba utveckling.

Kambodja

1. Europaparlamentet uttrycker sitt deltagande med offrens anhöriga. Parlamentet fördömer säkerhetsstyrkornas oproportionerliga övervåld i Kambodja, vilket ledde till förlust av människoliv och sårade.
2. Europaparlamentet uppmanar de kambodjanska myndigheterna att visa återhållsamhet mot demonstranterna, och påminner om att all användning av våld av tjänstemän måste följa principerna om laglighet, nödvändighet och proportionalitet.
3. Europaparlamentet uppmanar de kambodjanska myndigheterna att omedelbart frige de 23 personer som gripits utan grund.
4. Europaparlamentet uppmanar de kambodjanska myndigheterna att grundligt utreda och ställa de ansvariga för dödsfallen och skadorna bland de fredliga demonstranterna till svars.
5. Europaparlamentet är oroad över situationen för människorättsförfarare och aktivister från oppositionen i Kambodja. Parlamentet fördömer alla politiskt motiverat åtal och domar mot politiska motståndare, oppositionspolitiker, människorättsförfarare och markaktivister i Kambodja. Parlamentet betonar att myndigheterna måste se till att rättigheterna för enskilda och organisationer att försvara och främja de mänskliga rättigheterna skyddas, inbegripet rätten att fredligt kritisera och protestera mot regeringens politik genom allmänna protestdemonstrationer och strejker.
6. Europaparlamentet uppmanar den kambodjanska regeringen att stärka demokratin, rättsstaten och respekten för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna samt att omedelbart återkalla sitt förbud mot offentliga sammankomster.
7. Europaparlamentet väddar till den kambodjanska regeringen att erkänna den legitima roll som spelas av den politiska oppositionen för att bidra till Kambodjas allmänna ekonomiska och politiska utveckling. Parlamentet uppmanar de kambodjanska myndigheterna att omedelbart lägga ned åtalerna mot CNRP:s ledare, Sam Rainsy och Kem Sokha, och mot fackföreningsledaren Rong Chhun i Kambodjas oberoende lärarförbund (CITA) och Kambodjas fackliga landsorganisation (CCFU).
8. Europaparlamentet noterar med oro den pågående tvisten om påstådda oegentligheter i valförandet. Parlamentet uppmanar de politiska partierna att samarbeta för att upptäcka eventuella brister som förekommit och komma överens om åtgärder för att förbättra valförandet, särskilt en reform av röstlängden, tillgång till medierna och balanserad rapportering samt den nationella valkommittén, liksom om strukturreformer på områden som kommer att bidra till Kambodjas långsiktiga utveckling, bland annat reformer av rättsväsendet, reformer av nationalförsamlingen och andra insatser för att främja gott styre och demokrati.
9. Europaparlamentet uppmanar den kambodjanska regeringen att acceptera en oberoende utredning med internationellt stöd av anklagelserna om röstfusk och andra oegentligheter vid valet i juli 2013.
10. Europaparlamentet uppmanar Kambodjas regering och parlament att anta och genomföra lagar som garanterar att rättsväsendet fungerar oberoende från politisk kontroll och korruption.
11. Europaparlamentet uppmanar den kambodjanska regeringen att inrätta en nationell institution för mänskliga rättigheter, att samarbeta fullt ut med FN:s särskilda förfaranden och att i synnerhet tillåta ett besök av den särskilde rapportören om domares och advokaters oberoende och den särskilde rapportören om rätten till frihet att delta i fredliga sammankomster och till föreningsfriheten.
12. Europaparlamentet uppmanar den kambodjanska regeringen att upphöra med alla vräkningar och att införa och tillämpa ett moratorium för vräkningar i Kambodja fram till dess att tydliga och ansvarsfulla rättsliga ramar och relevant politik finns på plats och kan garantera att alla vräkningar sker i enlighet med internationella normer. Parlamentet uppmanar internationella företag att inte dra direkt nytta av sådana vräkningar utan att ge rättvis ersättning.

Torsdagen den 16 januari 2014

13. Europaparlamentet välkomnar besöket av FN:s särskilde rapportör om situationen för de mänskliga rättigheterna i Kambodja den 12–17 januari 2014, och uppmanar den kambodjanska regeringen att följa rekommendationerna i rapportörens rapporter.
14. Europaparlamentet välkomnar initiativ såsom det nyligen lanserade initiativet för öppenhet inom klädindustrin (GITI), som är tänkt som en gemensam strategi för regeringarna, näringslivet och det civila samhället i både producent- och konsumentländer och syftar till att nå en överenskommelse om övergripande, gemensamt övervakade arbetsnormer.
15. Europaparlamentet uppmanar EU:s institutioner, medlemsstaterna och europeiska och multinationella företag att aktivt stödja detta och liknande initiativ, att engagera sig i etiska, socialt ansvarsfulla företagsmetoder, även genom att garantera rimliga arbetsnormer och löner som går att leva på, att erkänna rätten att ansluta sig till fackföreningar och delta i kollektivförhandlingar samt att säkerställa trygga och humana arbetsförhållanden för alla arbetare.
16. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att omgående reagera på resultatet från den senaste konsekvensbedömningen avseende mänskliga rättigheter av hur EU:s "Allt utom vapen"-initiativ fungerar i Kambodja och att överväga möjligheten att bland kriterierna för exportörer från de minst utvecklade länder som vill dra nytta av de förmåner detta initiativ erbjuder infoga en skyldighet att intyga att de inte har vräkt personer från deras mark och bostäder utan att ge dem tillbörlig ersättning.
17. Europaparlamentet uppmanar vice ordföranden/den höga representanten att noga övervaka situationen i Kambodja.

Laos

18. Europaparlamentet uppmanar Laos regering att ge klarhet i utredningen av var Sombath Somphone befinner sig, att besvara de många olösta frågorna kring hans försvinnande och att söka och ta emot hjälp från utländska experter på områdena kriminalteknik och brottsbekämpning.
19. Europaparlamentet anser att den uteblivna reaktionen från Laos regering väcker misstankar att myndigheterna kan vara inblandade i hans bortförande.
20. Europaparlamentet upprepar sin uppmaning till vice ordföranden/den höga representanten att noga följa den laotiska regeringens utredning av Sombath Somphones försvinnande.
21. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att fortsätta att ta upp fallet Sombath Somphone med Laos regering. Parlamentet betonar att påtvingade försvinnanden fortfarande utgör ett stort hinder för Laos medlemskap i FN:s råd för mänskliga rättigheter.
22. Europaparlamentet uppmanar Laos regering att genomföra en grundlig, opartisk och verkningfull utredning av alla påstådda påtvingade försvinnanden, att komma till rätta med de ständiga kränkningarna av de medborgerliga och politiska rättigheterna, inklusive yttrandefriheten, föreningsfriheten och friheten att delta i fredliga sammankomster i Laos, att garantera respekten för och skydda rättigheterna för alla människorättsförsvare, aktivister, minoriteter och medlemmar av det civila samhället samt att skydda rätten till religions- och trosfrihet.
23. Europaparlamentet uppmanar Laos regering att utan ytterligare dröjsmål ratificera den internationella konventionen till skydd för alla människor mot påtvingade försvinnanden, som undertecknades 2008.
24. Europaparlamentet uppmanar de laotiska myndigheterna att verka för reformer som garanterar respekten för de grundläggande mänskliga rättigheterna, och påminner Laos om dess internationella åtaganden enligt de fördrag om mänskliga rättigheter som landet har ratificerat.
25. Europaparlamentet uttrycker oro över exproprieringar och vräkningar utan ersättning och över korruptionen i Laos.

o

o o

26. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, vice ordförande för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, EU:s särskilda representant för mänskliga rättigheter, medlemsstaternas regeringar och parlament, Aseans sekretariat, FN:s generalsekreterare, FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter, regeringen och nationalförsamlingen i Konungariket Kambodja samt regeringen och parlamentet i Laos.